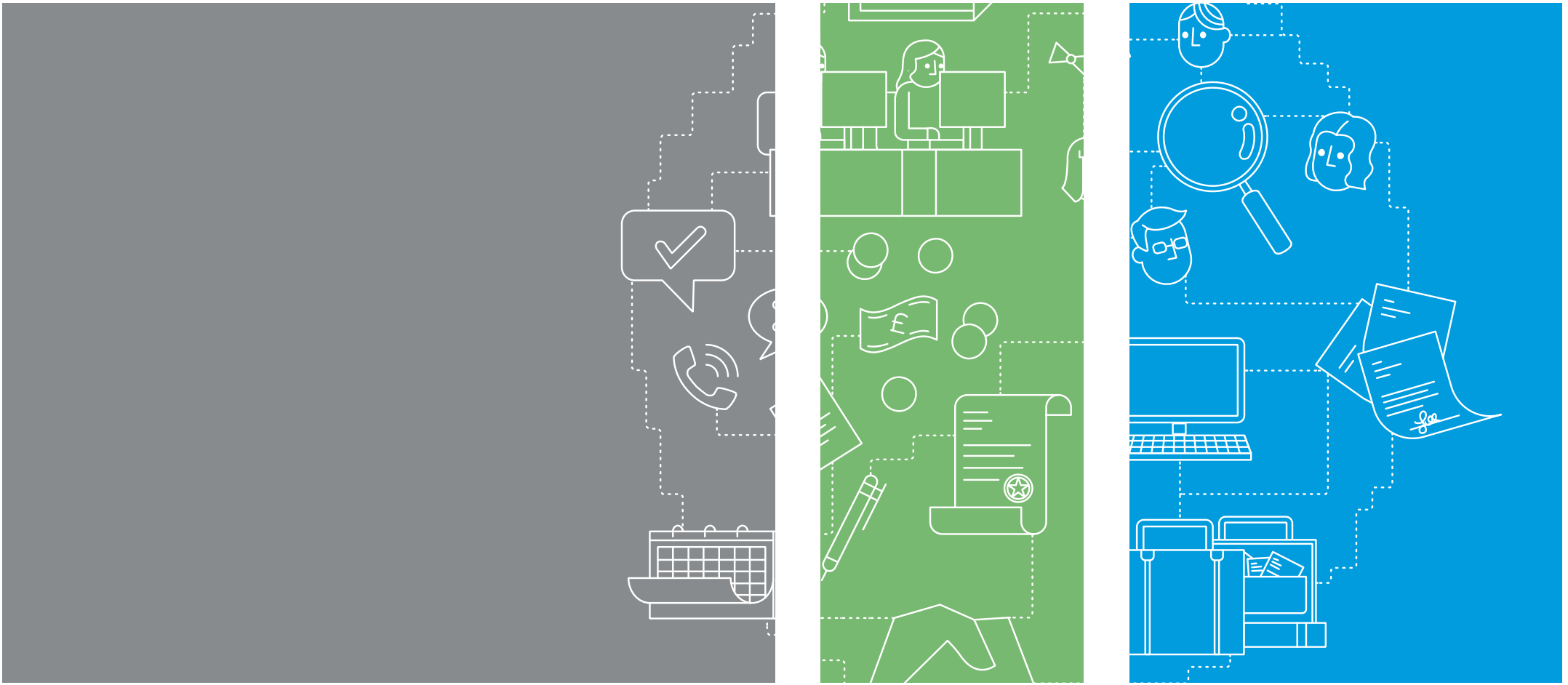

Accountantsverslag 2022

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid Limburg

4 april 2023

RSM

Aan het algemeen bestuur van
Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid Limburg
Het Overloon 2
6411 TE HEERLEN

Heerlen, 4 april 2023

Betreft: accountantsverslag 2022

Geacht algemeen bestuur,

U hebt ons opdracht gegeven de jaarrekening 2022, welke onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur is opgesteld, te controleren. Onze belangrijkste bevindingen voortvloeiend uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden vindt u in het accountantsverslag bij deze brief.

Onderdelen en reikwijdte accountantsverslag
Dit verslag vat onze belangrijkste bevindingen vanuit onze accountantscontrole samen. Daarnaast gaan wij nader in op een aantal formele aspecten die samenhangen met onze controlewerkzaamheden.

Onze bevindingen vloeien voort uit onze werkzaamheden als onderbouwing van ons oordeel. Deze werkzaamheden zijn gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening en zijn derhalve niet primair gericht op het onderkennen van alle aandachtspunten in de administratieve organisatie en interne beheersing, inclusief de procedures die zijn gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatiesystemen.

Verder is onze controle niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraudes. Hadden wij een specifiek onderzoek ingesteld, dan waren ons mogelijk aanvullende zaken ter kennis gekomen die wij zouden hebben gerapporteerd.

Wij streven ernaar om belangrijke tekortkomingen of aandachtspunten niet op zichzelf maar altijd met een passende oplossingsrichting aan u te rapporteren. Uiteraard zijn wij bereid om u verder te begeleiden in het realiseren van oplossingen rondom belangrijke aanbevelingen of aandachtspunten.

Disclaimer
Het accountantsverslag is uitsluitend opgesteld voor gebruik door het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van de Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid Limburg. U mag het accountantsverslag zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf niet aan derden verstrekken. Als gevolg hiervan accepteren wij geen aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid tegenover enige andere persoon die dit verslag in handen of ter inzage krijgt.
Wij bedanken de medewerkers van uw organisatie voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van onze rapportage.

Tot slot
Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest. Graag bespreken wij dit verslag met u. Mocht u op enig moment nog nadere vragen hebben over de inhoud van dit verslag, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
RSM Netherlands Accountants N.V.

Digitaal ondertekend door:
Stefan Prevoo
4 april 2023 08:30 +02:00...

drs. S.J.M. Prevoo RA

INHOUD

1. Samenvatting **5**

Controleverklaring
Onafhankelijkheid
Gehanteerde normenkader
Goedkeurings- en rapporteringstoleranties
Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen

2. Belangrijkste controlebevindingen **8**

Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen
Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's
Overige bevindingen
Wet normering topinkomens (WNT)

3. Analyse van de jaarrekening **15**

Ontwikkeling van balansverhoudingen
Resultaat boekjaar en financiële positie
Weerstandsvermogen
Financiële rechtmatigheid

3. Overige elementen **20**

Frauderisicofactoren
Naleving van wet- en regelgeving
Geautomatiseerde gegevensverwerking
Single information Single audit (SiSa)
Rechtmatigheidsverantwoording

1. SAMENVATTING

Controleverklaring

De strekking van de controleverklaring is goedkeurend voor getrouwheid en goedkeurend voor rechtmatigheid.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2022 is goedkeurend voor getrouwheid en goedkeurend voor rechtmatigheid. Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol voor de accountantscontrole 2022 GGD Zuid Limburg en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022 vallen.

Onafhankelijkheid

Er is geen bedreiging geconstateerd ten aanzien van de onafhankelijkheid van RSM jegens GGD Zuid Limburg.

Onafhankelijkheid (objectiviteit) is naast vakbekwaamheid één van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Nederlands recht, waaronder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereist daarom dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Binnen RSM Netherlands Accountants N.V. (hierna: RSM) kennen wij aantal waarborgen die specifiek zijn opgezet om onze onafhankelijkheid te borgen. Periodiek wordt door ons de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften en de daarbij behorende waarborgen beoordeeld. Daarnaast moeten onze professionals jaarlijks, alsmede per individuele opdracht, hun onafhankelijkheid schriftelijk bevestigen.

RSM is onafhankelijk van Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid Limburg (hierna: GGD Zuid Limburg) en, voor zover bij ons bekend, heeft er zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. Ons zijn geen relaties bekend tussen RSM en haar zuster- en/of dochterondernemingen en de member firms van RSM International en GGD Zuid Limburg, die naar ons professioneel oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Wij hebben de aard van de door ons uitgevoerde non-assurance dienstverlening geëvalueerd en geconcludeerd dat er geen sprake is van werkzaamheden die niet zijn toegestaan op basis van de van toepassing zijnde onafhankelijkheidsregels.

Gehanteerde normenkader

Geen verhoogd risico geconstateerd inzake volledigheid normenkader. Het normenkader is niet getoetst door een onafhankelijke derde.

In het normenkader 2022 zijn geen afwijkingen van materieel belang geconstateerd. Naar wij hebben kunnen vaststellen wordt geen verhoogd risico gelopen dat niet wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving. Daar waar het SiSa betreft wijzen wij op het specifieke karakter van voorbereiding en controle. Binnen GGD Zuid Limburg is het proces ten aanzien van het actualiseren van het normenkader door de ambtelijke organisatie effectief bevonden. Hierdoor wordt zekerheid verkregen omtrent de volledigheid van het normenkader. Het normenkader is niet door een onafhankelijke derde getoetst op volledigheid. Dit neemt niet weg dat, op basis van de kadernota rechtmatigheid, de volledigheid van het normenkader de verantwoordelijkheid van GGD Zuid Limburg is. In de bevestiging bij de jaarrekening wordt expliciet gevraagd naar een bevestiging ten aanzien van de volledigheid van het normenkader.

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten. De rapporteringstolerantie is overeenkomstig het controleprotocol.

Een fout wordt als materieel beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, de (economische) beslissingen en/of acties die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen, zouden hebben beïnvloed. Onze werkzaamheden zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat fouten en onzekerheden die het door ons vastgestelde materialiteitsniveau te boven gaan of die kwalitatief materieel zijn, tijdens de accountantscontrole worden gesignaleerd. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie (materialiteit) en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij de jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De door ons gehanteerde goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves en is berekend op grond van de bepalingen in het controleprotocol voor de accountantscontrole 2022 GGD Zuid Limburg.

	Goedkeuringstolerantie		Rapporteringstolerantie
Fouten	1% van de totale lasten	€ 996.000	€ 50.000
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 2.988.000	€ 50.000

De door ons gehanteerde toleranties, naar beneden afgerond op duizendtallen, zijn als volgt:

Aanvullend wordt vermeld dat een geconstateerde afwijking die kwalitatief relevant is, terwijl deze de rapporteringstolerantie niet overstijgt, in voorkomende gevallen ook wordt gerapporteerd.

Er is sprake van twee ongecorrigeerde controleverschillen. De controleverschillen overschrijden de goedkeuringstolerantie niet en hebben geen invloed op de strekking van de controleverklaring.

Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen

Wij hebben één fout en één onzekerheid geconstateerd die de door het algemeen bestuur vastgestelde rapporteringstolerantie overschrijden.

De ongecorrigeerde controleverschillen zijn op de navolgende pagina tekstueel nader toegelicht. De ongecorrigeerde controleverschillen overschrijden de goedkeuringstolerantie niet en zijn derhalve niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Uit hoofde van volledigheid en zorgvuldigheid vermelden wij dat onze controle met een hoge mate, maar geen absolute mate, van zekerheid is uitgevoerd, waardoor het mogelijk is dat tijdens onze controle niet alle fouten ontdekt worden.

Overzicht fouten en onzekerheden

Fouten	Getrouwheid	Rechtmatigheid
	€	€
Totale fout (feitelijk € 13.000 + geëxtrapoleerd € 43.000) inzake opbrengsten 2021 verantwoord in 2022	56.000	56.000
Totaalbedrag fouten	**56.000**	**56.000**
Onzekerheden	**Getrouwheid**	**Rechtmatigheid**
	€	€
Onzekerheid in verantwoorde balanspositie vooruitbetaalde netto pensioenregeling RAV	90.000	90.000
Totaalbedrag onzekerheden	**90.000**	**90.000**

2. BELANGRIJKSTE CONTROLEBEVINDINGEN

Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen

Er bestaat een fout van € 56.000 met betrekking tot het toerekenen van de lasten aan het verkeerde boekjaar.

Fout inzake opbrengsten 2021 verantwoord in 2022
De jaarrekening van GGD Zuid Limburg wordt gezien de planning & control cyclus van GGD Zuid Limburg, waarbinnen de financiële verantwoording richting de deelnemende gemeenten een belangrijk aspect vormt, relatief kort na balansdatum opgesteld. Vorenstaande heeft tot gevolg dat de financiële administratie vroeg in het nieuwe boekjaar wordt afgesloten. In het kader van de diverse detailcontroles die wij hebben uitgevoerd in het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij vastgesteld dat twee facturen inzake opbrengsten voor GGD Zuid Limburg aan begrotingsjaar 2022 zijn toegerekend, waar deze afrekeningen feitelijk betrekking hebben op begrotingsjaar 2021. De opbrengsten zijn cumulatief gezien derhalve volledig verantwoord, maar toegerekend aan het verkeerde begrotingsjaar.

De geconstateerde afwijking bedraagt € 13.000. Als gevolg van het feit dat sprake is van een deelwaarneming dient de geconstateerde fout vertaald te worden naar de gehele populatie, een zogeheten extrapolatie. De geëxtrapoleerde fout bedraagt € 43.000, hetgeen tot een totale fout leidt ter grootte van € 56.000.

Er bestaat een onzekerheid van € 90.000 met betrekking tot het saldo vooruitbetaalde pensioenpremie RAV.

Onzekerheid inzake vooruitbetaalde pensioenpremie RAV
De Regionale Ambulancevoorziening (RAV) betaalt pensioenpremies aan ASR. Hierbij is veelal sprake van vooruitbetalingen. Wij stellen vast dat GGD Zuid Limburg geen vooruitbetaald bedrag heeft verantwoord. Met andere woorden, per 31 december 2022 is een balanspositie van € 0 verantwoord. Het laatst beschikbare rekening-courantoverzicht van ASR dateert van november 2022, waarbij een door GGD Zuid Limburg vooruitbetaald bedrag ter grootte van € 90.000 wordt vermeld. Wij hebben GGD Zuid Limburg verzocht in contact te treden met ASR over het vooruitbetaalde saldo per 31 december 2022. Naar wij begrijpen is tot op heden geen reactie van ASR ontvangen. Omdat het rekening-courantoverzicht per november 2022 de laatst bij ons bekende informatie is, is het verschil tussen het saldo volgens dit rekening-courantoverzicht en het verantwoorde balanssaldo als onzekerheid aangemerkt.

Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's

Als onderdeel van de planning van de jaarrekeningcontrole hebben wij een risicoanalyse uitgevoerd, waarbij wij de significante jaarrekeningrisico's hebben geïdentificeerd. Significante jaarrekeningrisico's betreffen door ons geïdentificeerde risico's waar tijdens de jaarrekeningcontrole bijzondere aandacht aan wordt geschonken. In onderstaande overzichten rapporteren wij over de werkzaamheden die wij ten aanzien van deze significante risico's hebben verricht, alsmede de hieruit voortvloeiende bevindingen.

Doorbreking van de AO/IB door de leiding van de organisatie (management override)

Geïdentificeerde significant risico	Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Hoewel het risico dat het management interne beheersingsmaatregelen doorbreekt in sommige entiteiten groter is dan in andere, is het in alle entiteiten aanwezig. Als gevolg van de onvoorspelbaarheid van de wijze waarop het management interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, vormt dit een risico op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude en vormt het om die reden een significant risico. Dit betreft een vanuit de regelgeving verplicht frauderisico dat geadresseerd dient te worden tijdens den jaarrekeningcontrole.
Werkzaamheden	Inzicht verkrijgen in het proces inzake het doorvoeren van memoriaalboekingen en het gegevensgericht toetsen van memoriaalboekingen. Inzicht verkrijgen in het betalingsproces en de mate waarin controletechnische functiescheiding is ingericht in dit proces. Inzicht verkrijgen in de wijze waarop het schattingsproces is vormgegeven en het als onderdeel van de gegevensgerichte controlewerkzaamheden specifiek aandacht schenken aan materiële schattingsposten. Het verkrijgen van inzicht in en, waar nodig geacht, het toetsen van transacties met verbonden partijen.

Bevindingen	Wij hebben inzicht verkregen in de gehanteerde dagboeken, alsmede de aard van de journaliseringen die op deze dagboeken plaatsvinden. Tevens hebben wij het bestaan van het proces omtrent het doorvoeren van memoriaalboekingen getoetst. Op basis van het inzicht in dagboeken en journaliseringen hebben wij voor de dagboeken waarop memoriaalboekingen plaatsvinden, onderzoek verricht naar de doorgevoerde memoriaalboekingen. Hier komen geen bijzonderheden of aandachtvragende bevindingen uit naar voren. Op basis van een interview hebben wij begrepen dat een vierogenprincipe wordt gehanteerd in het betalingsproces. Dit vierogenprincipe is voor de gehanteerde banken systeemtechnisch aanwezig. Ten aanzien van het muteren van crediteurenstamgegevens hebben wij vastgesteld dat een vierogenprincipe niet wordt afgedwongen. Als reactie hierop hebben wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden ten aanzien van uitgaande betalingen verricht. Wij hebben vanuit de bankmutaties de mutaties in crediteurenstamgegevens (bankrekeningnummer) getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de crediteuren waarvoor het bankrekeningnummer is gewijzigd, daadwerkelijk een wijziging in hun bankrekeningnummer hebben ondergaan en dat het gewijzigde bankrekeningnummer overeenstemt met de onderliggende documentatie afkomstig van de crediteur. Wij hebben inzicht verkregen in de wijze waarop GGD Zuid Limburg het proces ten aanzien van schattingen heeft vormgegeven. Dit proces vindt niet gedocumenteerd plaats. Wij hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de schattingsposten waarvoor een materieel schattingsrisico is geconstateerd, zijnde de voorziening groot onderhoud en de opbrengst FLO. Hierbij hebben wij door middel van diverse detailwerkzaamheden aansluitingen gemaakt tussen de verantwoording, de specificatie en de onderliggende brondocumentatie. Wij hebben naar aanleiding van onze controlewerkzaamheden geen risico geconstateerd op een afwijking van materieel belang als gevolg van schattingsposten in de jaarrekening. Wij hebben op basis van de door ons verkregen controle-informatie ten aanzien van de transacties met verbonden transacties geen bijzonderheden geconstateerd die specifieke aandacht behoeven. Ten aanzien van de administratievoering, doorbelastingen en jaarverantwoording GHOR verwijzen wij naar onze opmerking opgenomen in de paragraaf “Overige bevindingen”.

Aanbestedingsrechtmatigheid

Geïdentificeerde significant risico	Indien een aanbesteding niet conform de juiste aanbestedingsvorm plaatsvindt, is dit achteraf zelden nog te repareren, waardoor afwijkingen veelal direct tot afwijkingen voor de rechtmatige besteding van middelen zal leiden. Daarnaast kennen aanbestedingen een aantal 'grijze gebieden' (overschrijding raamovereenkomst, opknippen van opdrachten, quasi-inbesteding, et cetera) die tot complexiteit leiden.
Werkzaamheden	Inzicht verkrijgen in het proces dat GGD Zuid Limburg heeft ingericht om te waarborgen dat de organisatie voor haar bestedingen voldoet aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. Uitvoeren van een spendanalyse op de cumulatieve bestedingen over de laatste vier boekjaren. Uit deze spendanalyse volgen deelwaarnemingen om vast te stellen dat de bestedingen hebben plaatsgevonden overeenkomstig de van toepassing zijnde aanbestedingsregels.
Bevindingen	Door middel van interviews en het uitvoeren van een lijncontrole hebben wij de opzet en het bestaan van het aanbestedingsproces zoals aanwezig binnen GGD Zuid Limburg vastgesteld. Wij hebben hierbij geconstateerd dat de interne controle op aanbestedingen het risico op overschrijdingen door stapelinkopen niet afdekt, maar dat intern acties worden ondernomen om de controlemomenten in het aanbestedingsproces verder aan te scherpen, mede in relatie tot de aanstaande rechtmatigheidsverantwoording. Wij hebben zelfstandig een spendanalyse uitgevoerd op de cumulatieve bestedingen over de afgelopen vier boekjaren per leverancier en hebben diverse detailcontroles uitgevoerd waarbij wij voor bestedingen die de Europese aanbestedingsgrens overschrijden aansluiting hebben gezocht met de onderliggende aanbestedingsdocumentatie. Wij hebben op basis van onze controlewerkzaamheden geen tekortkomingen dienaangaande geconstateerd. Volledigheidshalve vermelden wij dat het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid niet is opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader. Dit heeft tot gevolg dat eventuele afwijkingen van het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid niet tot rechtmatigheidsfouten leiden die meegewogen dienen te worden in het oordeel over de financiële rechtmatigheid.

Overige bevindingen

Wij adviseren om de projectadministratie verder aan te scherpen om actief te kunnen sturen op het voldoen aan (niet-)financiële projectdoelstellingen en subsidievoorwaarden.

Beheersing omtrent projectsubsidies

GGD Zuid Limburg is te kenmerken als een organisatie die naast de reguliere exploitatie tevens een groot aantal projecten uitvoert. Uw organisatie wordt daardoor gedeeltelijk gekenmerkt als projectorganisatie. De door GGD Zuid Limburg tot uitvoering gebrachte projecten, welke niet zelden jaaroverstijgend zijn, zijn veelal gefinancierd door middel van projectfinanciering. Wij adviseren om de projectadministratie verder aan te scherpen waarbij voor elk individueel project de projectvoortgang in tijd, in niet-financiële indicatoren en in financiën transparant inzichtelijk gemaakt kan worden met als doel actief te kunnen monitoren en sturen op het voldoen aan financiële en niet-financiële projectdoelstellingen en subsidievoorwaarden.

Wij adviseren om de onderverdeling van de voorziening groot onderhoud naar de onderscheidenlijke ambulanceposten te herijken.

Voorziening groot onderhoud ambulanceposten

De Regionale Ambulancevoorziening heeft een voorziening groot onderhoud verantwoord inzake het groot onderhoud dat voor diverse ambulanceposten wordt verwacht. Voor elk van de in de voorziening gespecificeerde ambulanceposten hebben wij vastgesteld dat aan de begrote lasten een door een derde ter zake deskundige opgesteld meerjarenonderhoudsplan ten grondslag ligt. Op basis van deze meerjarenonderhoudsplannen hebben wij vastgesteld dat de voorziening groot onderhoud op totaalniveau toereikend is om, rekening houdend met de begrote jaarlijkse dotaties, de verwachte onderhoudslasten te kunnen dekken. Op basis van de door GGD Zuid Limburg toegepaste onderverdeling van de voorziening naar de onderscheidenlijke ambulanceposten, hebben wij echter vastgesteld dat de toerekening aan de ambulancepost in Geleen niet toereikend is om de verwachte onderhoudslasten in de komende jaren te kunnen dekken.

Vorenstaande bevinding is – met het oog op de ontvlechting van de RAV uit GGD Zuid Limburg – niet meer van invloed op de bedrijfsvoering en financiële verantwoording van GGD Zuid Limburg in 2023. In het licht van juiste onderverdeling van onderhoud en lasten per onderscheidenlijke ambulancepost, adviseren wij echter om dit aandachtspunt met de RAV te communiceren, zodat de RAV in de totale voorziening naar de onderscheidenlijke ambulanceposten (administratief) kan herijken, zodat de voorziening niet alleen op totaalniveau maar ook voor elke ambulancepost afzonderlijk toereikend is.

Wij adviseren om de schriftelijke afspraken ten aanzien van administratie, verantwoording en doorbelasting van baten en lasten ten aanzien van de GHOR te herzien en schriftelijk te bekrachtigen.

Vernieuwen van afspraken inzake administratie, doorbelastingen en verantwoording GHOR
Op basis van de Wet veiligheidsregio's is Veiligheidsregio Zuid-Limburg verantwoordelijk voor de uitvoering van haar wettelijke taken en bevoegdheden. Onderdeel van deze wettelijke taken en bevoegdheden is het instellen en in stand houden van een GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) welke de geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en crises organiseert. GGD Zuid Limburg is in het verleden met Veiligheidsregio Zuid-Limburg overeengekomen dat de operationele verantwoordelijkheid voor de GHOR wordt belegd bij de afdeling Acute Zorg van GGD Zuid Limburg. De bestuurlijke verantwoordelijkheid blijft op basis van de Wet veiligheidsregio's belegd bij Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Ten aanzien van de hiervoor genoemde situatie onderkennen wij een tweetal aandachtspunten. Ten eerste merken wij op dat de afspraken tussen Veiligheidsregio Zuid-Limburg en GGD Zuid Limburg dateren van circa tien jaar geleden. Hoewel wij een consistente gedragslijn constateren in de verwerking van de administratie en de plaatsgevonden doorbelastingen van baten en lasten ten aanzien van de GHOR, merken wij op dat de onderliggende schriftelijke afspraken niet in alle gevallen kunnen worden ontsloten. Evenals voorgaand jaar adviseren wij om de afspraken ten aanzien van de operationele verantwoordelijkheden, de bijbehorende doorbelastingen van baten en lasten, alsmede ten aanzien van administratievoering en verantwoording van de GHOR te actualiseren en schriftelijk te bekrachtigen.

Ten tweede stellen wij vast dat de baten en lasten worden geconsolideerd in de staat van baten en lasten van GGD Zuid Limburg. Gezien de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid van Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor de GHOR geven wij in overweging om een separate verantwoording voor de GHOR als basis voor de verantwoording richting Veiligheidsregio Zuid-Limburg te laten dienen en geen consolidatie van de GHOR in de jaarcijfers van GGD Zuid Limburg te laten plaatsvinden. Volledigheidshalve vermelden wij dat de huidige consolidatie van de jaarcijfers van de GHOR in de staat van baten en lasten resultaatneutraal zijn verwerkt en dat deze tevens op eenzelfde wijze in de begroting zijn opgenomen.

Er is op basis van een analyse door GGD Zuid Limburg een voorziening verlofsparen gevormd. Wij merken op dat afhankelijk van de keuze van medewerkers in 2023 een omvangrijke mutatie in de voorziening kan plaatsvinden.

Voorziening verlofsparen

Met ingang van 1 januari 2022 hebben werknemers van decentrale overheden op grond van de CAO Gemeenten de mogelijkheid om deel te nemen aan verlofsparen. Het saldo verlofsparen verloopt niet, hetgeen als implicatie heeft dat voor het saldo verlofsparen, in tegenstelling tot hetgeen voor regulier verlof gebruikelijk is, geen sprake is van gemiddeld gelijkblijvende personele lasten. Voor het saldo verlofsparen dient GGD Zuid Limburg derhalve een verplichting (voorziening) te vormen. Om deel te kunnen nemen aan verlofsparen, dienen medewerkers aan te geven welk saldo van het bovenwettelijk verlof zij als verlofsparen dienen aan te merken. Per ultimo 2022 heeft een dergelijke labeling van verlofsaldi vooralsnog niet plaatsgevonden. Gedurende 2023 zullen medewerkers van GGD Zuid Limburg meermaals geattendeerd worden op deze mogelijkheid, waardoor een duidelijke scheiding tussen het saldo bovenwettelijk verlof en het saldo verlofsparen inzichtelijk wordt.

Voor organisaties die nog geen onderscheid hebben gemaakt tussen verlofsparen en bovenwettelijk verlof, stelt de Commissie BBV dat voor bovenwettelijke verlofsaldi waarvoor niet kan worden aangetoond dat deze niet overmatig zijn, ook een voorziening gevormd dient te worden. Voor het bepalen van overmatig bovenwettelijk verlof kan onder meer aangesloten worden bij het verlofbeleid van de organisatie. Dienaangaande heeft GGD Zuid Limburg een analyse van het saldo bovenwettelijk verlof uitgevoerd en zijn alle bovenwettelijke verlofuren groter dan 20 uur per balansdatum 2022 in een voorziening verwerkt.

Wij hebben geen reden te veronderstellen dat de per 31 december 2022 gevormde voorziening niet toereikend is. Wij merken op dat in 2023 een omvangrijke mutatie in de voorziening kan plaatsvinden afhankelijk van de mate waarin de medewerkers hun bovenwettelijk verlof daadwerkelijk als saldo verlofsparen aanmerken.

Wet normering topinkomens (WNT)

Wij hebben geen tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de verantwoording in het kader van de WNT.

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording gecontroleerd. Wij melden dat wij geen tekortkomingen of afwijkingen hebben geconstateerd ten aanzien van de WNT-verantwoording.

Wij wijzen u voorts op het feit dat de verplichting geldt om de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk zijn en eenvoudig te vinden zijn.

3. ANALYSE VAN DE JAARREKENING

Ontwikkeling van balansverhoudingen

Waar de staat van baten en lasten de financiële impact van de activiteiten in het boekjaar weergeeft, zowel begroot als gerealiseerd, geeft de ontwikkeling van balansverhoudingen inzicht in de wijze vermogenspositie van GGD Zuid Limburg en de wijze waarop de activa van uw organisatie zijn gefinancierd. Op grond van de voorliggende balans constateren wij dat de vlottende passiva de vlottende activa overschrijden. In het kader van het kunnen voldoen aan kortlopende verplichtingen vragen wij derhalve aandacht voor nauwgezette monitoring van de liquiditeitspositie.

Er is sprake van een daling in de te ontvangen vergoedingen inzake bron- en contactonderzoek en de te ontvangen subsidies inzake meerkosten Covid-19. Deze dalingen in de vlottende activa houden verband met de daling in de overige schulden vanwege een beduidend lagere positie te betalen kosten inzake Covid-19. De hiervoor beschreven sterke daling in vorderingen en kosten wordt veroorzaakt door het feit dat de Coronacrisis in 2022 is afgewend en de omvang van de getroffen maatregelen dientengevolge in 2022 zijn afgeschaald.

Daarnaast is de stijging in de overige vorderingen is te toe te wijzen aan het feit dat voor een omvangrijk bedrag aan facturen richting zorgverzekeraars later is opgesteld dan voorgaand jaar. Anderzijds is sprake van een lagere verplichting aan de NZa, omdat in 2022 door de Regionale Ambulancevoorziening een relatief hoger voorschot van de NZa is ontvangen.

De voorzieningen en overlopende passiva stijgen als gevolg van de personele reserveringen, te weten de voorziening verlofsparen en de verplichting verlofdagen van de RAV die in 2022 zijn ontstaan. Laatstgenoemde reservering is gevormd, omdat de RAV in 2023 wordt ontvlecht van GGD Zuid Limburg, hetgeen tot gevolg heeft dat de personele kosten gemoeid met de verlofrechten van de medewerkers van de RAV voor GGD Zuid Limburg niet meer van gemiddeld gelijkblijvend niveau zijn.

Tot slot hebben onder meer de aflossingen op kasgeldleningen geleid tot een daling van de positie liquide middelen.

Resultaat boekjaar en financiële positie

Het resultaat boekjaar gecorrigeerd voor toevoegingen en onttrekkingen aan reserves bedraagt € 2.047.000 negatief.

Het eigen vermogen van GGD Zuid Limburg is, reeds rekening houdend met het resultaat boekjaar ad € 1.697.000 negatief, afgenomen tot € 149.000 positief. In het kader van de transparantie van de opbouw van het resultaat vinden wij het van belang om het resultaat exclusief mutaties in reserves te presenteren. De stortingen in en onttrekkingen aan reserves zien feitelijk op resultaatbestemming die reeds gedurende het jaar heeft plaatsgevonden. Gedurende het jaar heeft netto een onttrekking ad € 350.000 aan reserves plaatsgevonden ten gunste van het resultaat. Rekening houdend met deze mutatie, bedraagt het resultaat boekjaar € 2.047.000 negatief.

In het kader van het hiervoor genoemde resultaat merken wij op dat sprake is van een tweetal omvangrijke verplichtingen die in 2022 ten laste van het resultaat zijn gevormd. Ten eerste betreft dit de voorziening verlofsparen die als gevolg van een wijziging in de CAO vanaf 31 december 2022 tot uitdrukking is gekomen voor een bedrag ad € 812.000. Daarnaast is per 31 december 2022 in het kader van de ontvlechting van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) uit GGD Zuid Limburg een verplichting gevormd inzake de verlofrechten van medewerkers van de RAV ter grootte van € 1.636.000.

Het verloop van het vermogen is als volgt weer te geven:

Ontwikkeling financiële positie

	Algemene reserve	Bestemmingsreserves	Resultaat boekjaar	Totaal vermogen
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Saldo per 1 januari 2022	1.873	106	217	2.196
Resultaatbestemming 2021	217	0	-/- 217	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-350	0	0	-350
Resultaat 2022	0	0	-1.697	-1.697
Saldo per 31 december 2022	**1.740**	**106**	**-1.697**	**149**

De solvabiliteitsratio, uitgedrukt als het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal, bedraagt per ultimo 2022 0,4% (ultimo 2021: 5,3%). Op basis van vorenstaande stellen wij vast dat de gemeenschappelijke regeling niet zelfstandig in staat is om aan haar verplichtingen te voldoen. De financiële weerbaarheid van GGD Zuid Limburg wordt nader geanalyseerd in de navolgende paragraaf inzake het weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

De weerstandsfactor daalt hoofdzakelijk vanwege een stijging in de geïdentificeerde risico's. De weerstandsfactor exclusief RAV per ultimo 2022 bedraagt -0,03. Er is derhalve geen buffer aanwezig om financiële risico's zelfstandig op te vangen.

De financiële positie van GGD Zuid Limburg wordt mede tot uitdrukking gebracht in het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de organisatie in staat is financiële tegenvallers op te vangen. In deze paragraaf staat de analyse van het weerstandsvermogen zoals opgenomen in de programmarekening centraal. In de navolgende tabel hebben wij een samenvatting opgenomen van het weerstandsvermogen van de GGD Zuid Limburg.

Weerstandsvermogen			
	2022	2022 excl. RAV	2021
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	43	-97	2.170
Benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. geïdentificeerde risico's (B)	4.860	3.485	4.313
Weerstandsvermogen (A -/- B)	**-/- 4.817**	**-/- 3.582**	**-/- 2.143**
Weerstandsfactor	**0,01**	**-0,03**	**0,50**

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege de ingeschatte risico's; deze wordt uitgedrukt in de weerstandsfactor. Vanwege de ontvlechting van de RAV in 2023, kan de beschikbare weerstandscapaciteit die betrekking heeft op de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) niet meer als buffer worden gehanteerd voor risico's die voor GGD Zuid Limburg zijn geïdentificeerd. Eenzelfde exclusie geldt voor de risico's geïdentificeerd voor de RAV. In bovenstaand overzicht hebben wij derhalve in een separate kolom de weerstandsfactor 2022 exclusief Regionale Ambulancevoorziening gepresenteerd. De weerstandsfactor exclusief RAV bedraagt -0,03. Feitelijk betekent dit dat GGD Zuid Limburg per 31 december 2022 géén buffer heeft om financiële risico's die zich buiten de begrote lasten openbaren op te kunnen vangen.

Wij benadrukken derhalve dat de deelnemende gemeenten zich bewust dienen te zijn van het feit dat GGD Zuid Limburg volledig afhankelijk is van de deelnemende gemeenten in het geval dat een geïdentificeerd risico zich manifesteert. Het bij de gemeenschappelijke regeling aanwezige weerstandsvermogen is immers ontoereikend om de geïdentificeerde risico's op te kunnen vangen.

Voorts vermelden wij dat de algemene reserve volgens de gemeenschappelijke regeling minimaal 6% van de totale exploitatielasten dient te bedragen. Vorenstaande heeft tot gevolg dat de algemene reserve, functionerende als algemene buffer en daarmee dus het weerstandsvermogen, structureel te laag is ten opzichte van de in artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling gedefinieerde norm.

Financiële rechtmatigheid

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole de financiële rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol voor de accountantscontrole 2022 GGD Zuid Limburg. Het controleprotocol inclusief het normenkader is door het algemeen bestuur vastgesteld. Het normenkader vertaalt zich in een toetsingskader dat als basis dient voor de interne controlewerkzaamheden. In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- voorwaardencriterium;
- begrotingsrechtmatigheid; en
- misbruik en oneigenlijk gebruik.

Voorwaardencriterium
De toetsing op de naleving van de wet- en regelgeving is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van GGD Zuid Limburg. Door middel van onze controle op de beheersorganisatie, in combinatie met de door ons uitgevoerde gegevensgerichte controlewerkzaamheden, hebben wij vastgesteld dat aan de diverse gestelde voorwaarden wordt voldaan. Daarnaast hebben wij in het kader van SiSa vastgesteld dat ook voor de specifieke uitkeringen aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Begrotingsrechtmatigheid
De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn vastgelegd in de Gemeentewet en moeten door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld. Deze nadere invulling heeft plaatsgevonden middels de zogenaamde 212-verordening. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat baten en lasten binnen de door het algemeen bestuur gestelde begrotingskaders blijven en dat significante wijzigingen tijdig aan het algemeen bestuur worden gemeld. Hierdoor kan tijdig een besluit worden genomen door het algemeen bestuur en wordt voorkomen dat het risico wordt gelopen op inbreuk op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

De begrotings-overschrijdingen hebben, gezien hun aard en toelichting, geen invloed op ons accountantsoordeel.

Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen niet rechtmatig. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voorwaarde hiervoor is onder meer dat deze kostenoverschrijdingen duidelijk herkenbaar in de jaarrekening moeten zijn opgenomen.

Wij hebben vastgesteld dat voor het programma “Acute Zorg” een begrotingsoverschrijding op de lasten heeft plaatsgevonden groter dan de door het algemeen bestuur vastgestelde rapporteringstolerantie. Voor een inhoudelijke duiding van de overschrijdingen verwijzen wij naar de analyse in de toelichting op het resultaat inclusief de afwijkingen tussen realisatie en begroting zoals opgenomen in hoofdstuk 6.1.1 en hoofdstuk 8 van de jaarstukken 2022. In deze analyse voor wat betreft rechtmatigheid zijn de overschrijdingen toegelicht, waarmee het dagelijks bestuur verantwoording aflegt over de rechtmatigheid van de lasten over het boekjaar.

Door het vaststellen van de jaarrekening waarin de uitgaven wel zijn opgenomen worden de desbetreffende uitgaven alsnog door het algemeen bestuur geautoriseerd. Wij merken op dat op grond van onze controlebevindingen deze begrotingsoverschrijdingen gezien hun aard en toelichting niet meewegen in ons accountantsoordeel.

Misbruik en oneigenlijk gebruik
In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. GGD Zuid Limburg heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik opgenomen in haar interne controlewerkzaamheden ten aanzien van de verschillende processen. De uitkomst van de toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de financiële rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties. Wij hebben desgevraagd geen signalen vanuit de organisatie ontvangen die wijzen op misbruik en oneigenlijk gebruik.

4. OVERIGE ELEMENTEN

Uit hoofde van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen indicaties van fraude en/of ongeregeldheden.

Frauderisicofactoren

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de met governance belaste personen en het management van de gemeenschappelijke regeling. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten. Onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, maar richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van uw organisatie waarbij wij de nadruk hebben gelegd op eventuele vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarverantwoording van uw organisatie. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing zijn betrokken. Noch heeft het management materiële onregelmatigheden geconstateerd als gevolg van doen of nalaten door anderen binnen de organisatie.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met niet-naleving van wet- en regelgeving.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij zijn op grond van artikel 2:393 lid 4 BW verplicht melding te maken van onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Bij het uitvoeren van de controle zijn in dit opzicht geen acute bevindingen naar voren gekomen die aan u moeten worden gemeld.

Vanuit onze professioneel-kritische instelling bevelen wij aan om cybersecurity en informatiebeveiliging structureel in te bedden in het beleid en een omspannend inzicht te verkrijgen ten aanzien van risico's en daarop geënte beheersingsmaatregelen.

Wij hebben geen fouten of onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de SiSa-verantwoording.

Single information Single audit (SiSa)

De verantwoording van de Single Information en Single Audit (SiSa) is wettelijk verplicht. Wij hebben op grond van artikel 5, vierde lid Bado voor de controle de volgende rapporteringstoleranties gehanteerd per specifieke uitkering:

- € 12.500 (totaal der lasten) indien de omvangbasis kleiner of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangbasis groter is dan € 125.000 of gelijk aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter is dan € 1.000.000.

Voor de SiSa verantwoording gelden zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening. De achterliggende reden hiervan is om vakdepartementen te voorzien van voldoende informatie teneinde de specifieke uitkering vast te stellen en de Algemene Rekenkamer van informatie te voorzien. In het kader van de totstandkoming en controle van de SiSa-verantwoordingsinformatie merken wij op dat, op basis van de door de Accountantsdienst Rijk uitgevoerde review, kritisch wordt gelet op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-verantwoordingsinformatie en de hierop door de accountant uitgevoerde controle.

Wij hebben in onze controle in overeenstemming met de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 specifieke werkzaamheden uitgevoerd om een oordeel te kunnen verstrekken over de SiSa-verantwoordingsinformatie die in een tabel bij de jaarrekening is opgenomen. De door ons uitgevoerde werkzaamheden bestaan uit het beoordelen van de interne beheersing en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden.

In de SiSa verantwoording is een tweetal verschillende indicatoren opgenomen, te weten:

- indicatoren welke van invloed zijn op de financiële vaststelling; en
- indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de indicatoren welke van invloed zijn op de financiële vaststelling geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de SiSa-verantwoordingsinformatie. Deze indicatoren zijn door ons getoetst op getrouwheid en rechtmatigheid, en waar nodig aangevuld met een controle op de deugdelijke totstandkoming. Voor indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling hebben wij enkel de deugdelijke totstandkoming vastgesteld en derhalve niet de rechtmatigheid.

Specifiek ten aanzien van SiSa-regelingen VWS H3 en VWS H5 vermelden wij dat dit geconsolideerde verantwoordingen betreffen waarin de aantallen en financiële gegevens van zowel GGD Zuid Limburg als Veiligheidsregio Limburg-Noord, onderdeel GGD zijn vervat. Onze controlewerkzaamheden hebben zich dientengevolge uitgestrekt over het geconsolideerde geheel, waarbij wij tevens in contact zijn getreden met Veiligheidsregio Limburg-Noord ter toetsing van de aantallen en financiële cijfers welke voortvloeien uit de activiteiten waaraan door Veiligheidsregio Limburg-Noord uitvoering is gegeven. Op basis van deze controlewerkzaamheden concluderen wij dat de verantwoorde SiSa-regelingen VWS H3 en VWS H5 correct zijn verantwoord.

Op grond van het Bado rapporteren wij in dit verslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit door middel van navolgende tabel welke als bijlage bij de SiSa-verantwoordingsinformatie moet worden meegezonden.

Deze tabel moet ook worden opgenomen wanneer er geen fouten of onzekerheden zijn vastgesteld.

Bevindingen controle SiSa-verantwoordingsinformatie

SiSa-regeling		Fout of onzekerheid	Financiële omvang van fout of onzekerheid	Toelichting
VWS H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H5	Subsidieregeling PrEP	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H11	Corona Bonusregeling Zorg	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

Rechtmatigheidsverantwoording

Na achtereenvolgens een aantal maal uitgesteld te zijn geworden, doet de rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2023 zijn intrede. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording geven wij onderstaand een drietal elementen ter overweging ten aanzien van het vaststellen van de door het algemeen bestuur vast te stellen verantwoordingsgrens.

Informatiepositie van het algemeen bestuur
De verantwoordingsgrens weerspiegelt de informatiepositie van het algemeen bestuur. Hoe lager de verantwoordingsgrens, hoe meer informatie het algemeen bestuur de ontvangt, maar ook hoe meer details die mogelijk niet altijd interessant zijn voor het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur dient de hoogte van de verantwoordingsgrens derhalve af te stemmen op haar informatiebehoefte.

Kosten van de rechtmatigheidsverantwoording
Er bestaat een inverse relatie tussen de hoogte van de verantwoordingsgrens en de omvang van de werkzaamheden die door de interne controle moeten worden uitgevoerd. Met andere woorden, indien de verantwoordingsgrens lager wordt vastgesteld, worden afwijkingen voor lagere bedragen van belang. Om ook deze lagere bedragen te kunnen opsporen, vastleggen en rapporteren, dienen de interne controlewerkzaamheden uitgebreid te worden.

Eenduidigheid van normen
Het algemeen bestuur verstrekt in de vorm van de goedkeuringstolerantie aan de accountant een grensbedrag voor de jaarrekeningcontrole, welke mede is ontleend aan het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). Voor fouten bedraagt deze tolerantie 1% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves. Indien de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording op een ander niveau wordt vastgesteld dan de goedkeuringstolerantie voor de jaarrekeningcontrole, dient het algemeen bestuur uit hoofde van transparantie toe te lichten waarom verschillende normen gehanteerd worden.